

Raadsvoorstel

Beoogd effect

Voldoen aan de evaluatieplicht zoals opgenomen in het door de gemeenteraad genomen besluit van 4 november 2021 over het algemeen belang-besluit voor het gebruik van de Aanloophaven

Beslispunten

1. Instemmen met de memo 'Aanloophaven Zeewolde' en de daarin opgenomen conclusie.

Inleiding

Dit raadsvoorstel vloeit voort uit de evaluatieplicht van het algemeen belang-besluit (abb) voor de exploitatie van de Aanloophaven. Dit abb is oorspronkelijk in 2015 door de gemeenteraad vastgesteld om af te kunnen wijken van de regels uit de Wet Markt en Overheid. Na een juridische procedure door Jachthaven Wolderwijd, die in december 2018 leidde tot een corrigerende uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb), heeft de gemeenteraad op 4 november 2021 een nieuwe beslissing op bezwaar genomen.

In deze beslissing is het abb, na een nieuwe kostprijsberekening en marktconformiteitstoets, in stand gehouden. Wel is destijds daarbij vastgelegd dat het besluit na vijf jaar geëvalueerd moet worden door de gemeenteraad. Bijgaande memo ziet op deze evaluatie.

Argumenten

1.1 De evaluatie is vormvrij

De gemeenteraad moet op grond van het besluit van 4 november 2021 een evaluatie uitvoeren, maar er gelden op dit moment geen wettelijke vereisten voor het uitvoeren van de evaluatie. Voor deze evaluatie is gekeken naar het algemeen belang voor het gebruik van de Aanloophaven en of hiervan nog sprake is. Daarnaast is gekeken naar de gehanteerde tarieven en die zijn afgezet tegen de kostprijs. Als laatste is gekeken naar de risico's die bestaan bij het intrekken van het abb.

1.2 Er is sprake van een algemeen belang voor de Aanloophaven

Het gebruik van de Aanloophaven is, gelijk aan de situatie zoals die was op 4 november 2021, nog altijd wenselijk.

De Aanloophaven is geen op zichzelf staande infrastructurele voorziening, maar vormt een wezenlijk en integrerend onderdeel van de dorpsstructuur van Zeewolde. De Aanloophaven en het winkel- en horecacentrum vormen één geheel. Het actieve gebruik van de Aanloophaven draagt direct bij aan het 'verlengen van de verblijfsduur en het versterken van de gezelligheid' in onze kern, een expliciete prioriteit in het recreatiebeleid. Aangezien de toeristische en recreatieve sector in Zeewolde goed is voor ongeveer 10% van de totale werkgelegenheid, is de instandhouding van een goed functionerende, aantrekkelijke en laagdrempelige passantenhaven van direct algemeen economisch belang.

Marktpartijen kunnen de publieke en openbare centrumfunctie van deze haven, die gericht is op maatschappelijke levendigheid en laagdrempelige toegang tot de openbare ruimte, niet zonder winst oogmerk exploiteren, terwijl het nodig is het openbare karakter en de economische vitaliteit van de Aanloophaven te borgen.

1.3 De gehanteerde tarieven en de kostprijzen zijn tegen elkaar afgezet

Voor de evaluatie is gekeken naar de gehanteerde tarieven en de kostprijzen in de periode vanaf 2021. Daarbij geldt dat de gehanteerde tarieven op grond van de het besluit van 4 november 2021 altijd marktconform zijn geweest. Het abb maakt dat het gehanteerde tarief lager mag liggen dan de kostprijs, indien het hanteren van de kostprijs ten koste gaat van het benoemde algemene belang. Voor de laatste paar jaar geldt dat de kostprijs nagenoeg gelijk aan of lager dan het gehanteerde tarief is geweest.

1.4 Het intrekken van het abb brengt risico's met zich

Het te hanteren tarief wordt aan het begin van het belastingjaar vastgesteld. De werkelijke bezetting (verhuurde meters) en daarmee de uiteindelijke kostprijs per meter kunnen pas achteraf definitief worden berekend. Indien er een seizoen volgt waarin de bezetting tegenvalt, stijgt de kostprijs per meter. Zonder algemeen-belangbesluit zou er daarmee sprake kunnen zijn van een (onherstelbare) overtreding van de Wet Markt en Overheid, als de kostprijs hoger uitvalt dan het gehanteerde tarief. Het gehanteerde tarief kan namelijk niet met terugwerkende kracht worden aangepast.

Daarnaast geldt dat de toerekening van de kosten aan de haven is in samenwerking met een externe accountant zorgvuldig is bepaald, maar dat desondanks de toedeling van overheadkosten, onderhoudskosten of gemeenschappelijke voorzieningen (zoals de toiletunit en havenmeester) altijd een potentieel punt van discussie kan blijven met concurrerende marktpartijen. Mocht de kostentoerekening in de toekomst juridisch succesvol worden aangevochten, dan kan de werkelijke kostprijs achteraf hoger uitvallen dan tot dan toe berekend. Zonder het algemeen-belangbesluit als juridisch veiligheidsnet is er in dat geval direct sprake van een onherstelbare overtreding van de Wet Markt en Overheid.

Los van de praktische bezwaren bij het hanteren van minimaal de kostprijs

bij het ontbreken van een abb, bestaat ook het risico dat bij een stijging van de kostprijs door lagere bezetting, het te hanteren tarief zo hoog uitvalt dat de Aanloophaven de markt uit wordt geprijsd. Wanneer daar sprake van zou zijn, gaat dit ten koste van het onder 1.2 genoemde belang en is er een risico op een vicieuze cirkel van leegloop en nog hogere prijzen.

1.5 De raad heeft zichzelf verplicht tot het hanteren van een marktconform tarief

Het in stand laten van het algemeen-belangbesluit biedt geen vrijbrief tot oneerlijke concurrentie met private jachthavens in de regio. De gemeenteraad heeft in de beslissing op bezwaar van 4 november 2021 een verplichting vastgelegd om het gehanteerde tarief jaarlijks te toetsen aan marktconformiteit en het tarief op basis daarvan te indexeren. Deze toetsing vindt plaats op basis van het gemiddelde tarief van ca. negen omliggende jachthavens. Door deze koppeling is er sprake van een dubbele waarborg: het algemeen-belangbesluit beschermt de gemeente tegen onvoorziene overschrijdingen van de Wet Markt en Overheid, terwijl de verplichte marktconformiteitstoets lokale ondernemers de garantie biedt dat de gemeente haar ligplaatsen niet onder de marktprijs zal aanbieden.

1.6 Formele besluitvorming is niet vereist

Aangezien het algemeen-belangbesluit destijds voor onbepaalde tijd is genomen en de tussentijdse evaluatie aantoont dat de gronden ongewijzigd van kracht zijn, is er juridisch gezien geen nieuw formeel besluit tot verlenging of hernieuwing van het abb noodzakelijk. Dat de memo alsnog ter instemming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd heeft een belangrijke procedurele reden. De gemeenteraad heeft in zijn eigen besluit van 4 november 2021 de verplichting opgenomen dat er na vijf jaar een evaluatie moet plaatsvinden. Door in te stemmen met de voorliggende evaluatiememo verklaart de gemeenteraad formeel dat aan deze zelfopgelegde evaluatieplicht is voldaan.

Financiën

Er zijn geen financiële gevolgen.

Communicatie en participatie

De uitkomst van de evaluatie is besproken met een van de betrokken ondernemers.

Hoofdpijnen uitvoering

Na instemming van de gemeenteraad is de evaluatie afgerond en daarmee aan de evaluatieplicht voldaan.

Bijlagen

1. Memo aanloophaven Zeewolde

Burgemeester en Wethouders van Zeewolde,
de secretaris, de burgemeester,

K.C. Hamstra

A.M. Harmsma